

Pe Lívro de Daniel — Ciento cincuenta haña

Mba'eicha Ezequiel 37 rehegua ha iporãha umi ára pahápe ñuarã

Jeff Pippenger

2024-03-21

Ezequiel omombe'u rire mba'eichapa mokõi tetã oiko haña peteĩnte, upéi he'i porã pe tetã oisãmbyhyta mburuvicha guasu David, ha Ha'e oikaha haña hendivekuéra peteĩ ñe'ẽme'ẽme, ha Itabernáculo oĩtaha hendivekuéra.

Ha ndaiporivéima oñemongy'áva itupã ra'ãngakuéra rupive, ni umi mba'e jeguarúva rupive, ni peteĩve ijepykuakuéra rupive; ha che aipe'ata chupekuéra opa hendáguio oiko hague, upépe opeka haguépe, ha amopotĩta chupekuéra. Upéicha ha'ekuéra ha'eta che retã, ha che ha'eta Ijára kuéra. Ha David, che rembiguái, ha'eta mburuvicha guasu hi'ári kuéra; ha opavave oguerékota peteĩ pastor año; oguatata avei che jehuskakuaápe, ha oñangarekóta che léi rehe, ha ojapóta umíva. Ha oikóta hikuái pe yvýpe ame'ẽ va'ekue Jacob, che rembiguái, pe yvýpe pene ru ypykuéra oiko haguépe; ha oikóta ipype hikuái, ha'ekuéra, ha ita'ýra kuéra, ha ita'ýra kuéra ra'ykuéra opa ára ñuarã; ha David, che rembiguái, ha'eta huvicha kuéra opa ára ñuarã. Avei ajapóta hendivekuéra peteĩ ñe'ẽme'ẽ py'aguapýpe ñuarã; ha'eta peteĩ ñe'ẽme'ẽ opa'yva hendivekuéra; ha amoĩta chupekuéra, ha ambohetáta chupekuéra, ha amoĩta che tupaóga marangatu ijapytepekuéra opa ára ñuarã. Che tabernáculo avei oĩta hendivekuéra; heẽ, che ha'eta Ijára kuéra, ha ha'ekuéra ha'eta che retã. Ha umi tetã ambue oikuaáta che, Jehová, amomarangatuha Israel, che tupaóga marangatu oĩramo ijapytepekuéra opa ára ñuarã. Ezequiel 37:23–28.

Ezequiel capítulo treinta y siete ome'ẽ peteĩ jehechauka ipypukuetereíva pe ojeguasú haña umi cien cuarenta y cuatro mil rehe. Mokõi yvyra oikótava peteĩ tetã ramo, Tupã reko oñembojoajúvo yvypóra rekóndi, ha peteĩ mburuvicha guasúta oĩ hi'ári kuéra. Pe peteĩ tetã ha'e Tupã iglesia ára pahapegua, ha'éva umi cien cuarenta y cuatro mil. Umi mokõi yvyra ha'e umi mokõi periodo isarambipa rehegua pe reino yvate ha pe reino yvy gotyo Israelgua. Umi mokõi yvyra ha'e umi Pablo ohechakuaáva “hete” ramo, ha upéicha avei ohechakuaa Cristo-pe “akã” ramo upe hete rehe. Ezequiel ohechauka Pablo “akã” ramo “mburuvicha guasu David”-pe, ha pe “hete” ramo “peteĩ tetã”-pe.

Pe marandu oñeme'ẽ vaekuépe Adventísmope ary 1856-pe, ojehechaukaháicha pe serie noñemohu'áivape rehegua “siete tiempo” Hiram Edson rupive ary 1856-pe, Edson oñe'ẽ Isaías rehe, capítulo siete-pe oĩva profecía sesenta y cinco años rehegua, ha'eha pe punto bíblico de referencia umi punto de partida mokõive periodo de siete tiempos-pe ñuarã. Pe profecía de tiempo sesenta y cinco años rehegua oñemoĩ peteĩ contexto enigmático-pe, ojoguáva umi pasaje oĩva Apocalipsis kuatiápe he'íva: “pe oguerékova apysa, tahendu”. Nde reguererekóram tesa ikatúva ohecha ha apysa ikatúva ontende, oĩ mba'e iporãiterei ha hechapyrãva upe pasáhepe.

Siria akãrã hína Damasco, ha Damasco akãrã hína Rezín; ha sesenta ha cinco ary ryepýpe Efraín oñembyai haña, ani haña tetãicha. Ha Efraín akãrã hína Samaria, ha Samaria akãrã

hína Remalías ra'y. Ndapejeroviáiramo, añetehápe ndapeñemoĩmbymo'ái. Isaías 7:8, 9.

Pe profesía sesenta y cinco año oñepyrũ 742 a.C. peve, ha umi sesenta y cinco año ryepýpe, diecinueve año rire, 723 a.C.-pe, pe tetãnguéra yvatepegua Israel rehegua ogueraha haña tembiguáiramo Asiria; ha umi año opa rire, 677 a.C.-pe, Manasés oñegueraha haña ñembyatyhápe Babilonia-pe. Umi sesenta y cinco año avei ojehechauka kuri umi mokõi tetã ñemosarambi pahápe oñekumplíva rupive, umi oikótava peteĩ yvyra ramo Ezequiel ñe'ẽmondohápe. Umíva ohechauka 1798, 1844 ha 1863, peteĩteite. Umi versíkulo omombe'úva pe marandu oñemboykékuri 1863-pe, ipype oĩ peteĩ revelación profética especial, upépe pe profesía oñemoíva peteĩ marcope.

Ha'e hína pe jehechauka “akã” peteĩ tetã rehegua ha'eha itavusu guasu, ha pe “akã” pe tavusu guasu rehegua ha'eha mburuvicha guasu. Ome'ẽ mokõi testígo ko jehechauka rehe, ha upéi omohu'ã opaite profesía ha jehechauka pe ñe'ẽkuaa'ỹme he'íva: “Ndapegueroiviáiramo, añetehápe ndañemopyendamo'ái.” Ndagueroviáiramo pe mburuvicha guasuha pe akã, ha pe akãha pe tavusu guasu, upéicharõ ndañemopyendamo'ái.

Ezequiel retã, oñemoheñóiva ñembojoajúpe mokõi yvyra pe tetãnguéra yvatepegua ha ñemby gotyogua rehegua, oguerekóva'erã peteĩ mburuvicha guasu, ha'éva peteĩ akã, ha upéva hína tetã táva guasu. Pe pasajepaite Ezequiel rehegua oñe'ẽ umi mba'e'ete profético rehe ohechaukáva pe oñemboty haña umi cien cuarenta y cuatro mil, upéva orrepresentáva pe joaju Tupãrekove ha yvypóra rekove apytépe, umi ára pukukue pe ipu aja pe séptimo trompéta Islam rehegua pe tercer ay rehegua.

Umi ára oñehenduhápe pe Trompéta Pokõihá, Apocalipsis capítulo diez-pe, oñepyrũ kuri upe va'ekue “aravo ndaiporimo'ávéhápe”, ha upéva ha'e va'ekue 22 jasypa 1844-pe, pe mbohapyha ánhel oñuahẽrõ guare. Upe jave Juan ohasa pe py'arory'ỹ upe arange rehegua, ha upépe ha upérõ oñemombe'u chupe tomedi pe témplo, péro toheja pe tembiasakue umi mil dosientos sesenta ary oñepysu haña pe santuario ha pe ehérsito ári, upe período oñeme'ẽ haguére umi Gentil-kuérape.

Ha pe ánhel ahecháva ajesapóva yguasú ári ha yvy ári ohupi ipo yvágape, ha oñe'ẽ haña juramento pe oikovéva opa ára ñuarã rehe, pe ojavóva yvága, ha umi mba'e ipype oíva, ha yvy, ha umi mba'e ipype oíva, ha yguasú, ha umi mba'e ipype oíva, ndoikovéimo'áiha aravove. Ha katu pe séptimo ánhel ñe'ẽngue ára-pe, oñepyrũvo ombopu i trompéta, oñemohu'ãta Tupã remimimby, he'i haguéicha hembiguái profétakuérape. Ha pe ñe'ẽ ahendúva'ekue yvágagui oñe'ẽ jey chéve ha he'i: Tereho, ha egueraha pe lívro michĩ ojepe'áva pe ánhel popegua, pe oíva ajesapóva yguasú ári ha yvy ári.

Ha aha pe ánhel rendápe ha ha'e chupe: —Eme'ẽ chéve pe kuatia'i. Ha ha'e he'i chéve: —Ejapyhy ha'u haña; nde ryepýpe ombohúta, ha nde jurúpe katu he'ẽta eícha. Ha ajapyhy pe kuatia'i pe ánhel póguigui ha ha'u; ha che jurúpe he'ẽ eícha; ha amokõimboyve rire, che ryepy ombohy. Ha ha'e he'i chéve: —Reprofetisava'erã jey heta tavayguakuéra, tetãnguéra, ñe'ẽnguéra ha mburuvichakuéra renondépe. Ha oñeme'ẽ chéve peteĩ takuára yvate, yvyraicha; ha pe ánhel opyta he'ívo: —Epu'ã ha emedi Tupã tupao, pe altar, ha umi oadora haña ipype. Pe korapy okapeguáva pe tupao rehegua katu eheja hañaicha, ani emedi; oñeme'ẽgui gentil-kuérape, ha ha'ekuéra opyrũmbýta pe táva marangatu ári mokõi ha irundy jasy pukukue.

Apocalipsis 10:5–11:2.

Pe témplo Juan omedi va'ekue 22 jasypa 1844-pe, ha'e pe témplo orekóva adoradorkuéra “ipype”. Oñehundipa'ỹ hañuaicha, pe korapy ojeheja va'erã okápe. Pe témplo orekóva peteĩ altár, ha avei orekóva adoradorkuéra ipype, ha'e pe tenda marangatu pe santuario yvagapeguápe. Oĩkuri peteĩ altár pe korapýpe, péro upéva ojeheja va'erã okápe; upéva, pe ambue altár añoite oĩva Ñandejára santuariope ha'e pe inciensokuéra altár oĩva pe Tenda Marangatúpe. Oguahẽvo mbohapyha ánhel ári 1844-pe, upéva ombojoja haña mbohapyha ánhel oguahẽha oñepyrũvo pe sellado ára 11 jasyporundy 2001-pe, pe témplo oguereko va'ekue mokõi koty añoite.

Pe Tenda Marangatu ha'eva'ekue peteĩ símbolo pe Tupaópe guarã, Pablo ohechakuaa haña pe kuimba'e rete ramo, ha pe Tenda Santísimo ha'eva'ekue peteĩ símbolo pe akã rehegua pe retégui. Pe Tenda Marangatu ha'e peteĩ símbolo yvypóra rekogua, ha pe Tenda Santísimo ha'e pe símbolo Tupã rekogua. Pe altar, ha pe tatachy ogehupíva altárgui, ojupi ha oíke pe Tenda Santísimo-pe, ohechauka pe punto yvypóra ojoaju haguépe Tupã rekóndi. Yvypóra ikatu oíke mante pe Tenda Santísimo-pe jerovia rupive, ha umi jerovia haña oikovéva rembiasa oĩ pe Tenda Marangatupe.

Upépe ha'ekuéra okaru va'erã Tupã Ñe'ẽ rehe, ojehechaukaháicha umi mbujape oĩva mesa pegua, pe tenda marangatúpe oñemoĩva. Upépe avei ha'ekuéra oheja va'erã isãmbyhy rendy ohesape haña yvyporakuérape renondépe, ha omomba'eguas haña Túva Yvagapeguápe, ojehechaukaháicha pe candelabro siete rakã reheve, oñemombe'úva ñandéve ombojeroviaha pe Iglesia. Upépe ha'ekuéra ojoaju va'erã Tupã rehe, iñembo'e kuéra ojupi aja Cristo rembiapo porã rupive Tupãete renondete peve.

1798 guive 1844 peve, Templo Apohare omopu'ã peteĩ yvypóra renda-templo, ha'e ojehe'a haña Itémpo divinidad rehe; hákatu yvyporakuéra opu'ã hese. Ary 2001 guive, jey omopu'ã hína yvypóra renda-templo, oñerepresentáva umi cien cuarenta y cuatro mil ramo. Ezequiel he'iháicha, “mburuvicha guasu David” oisãmbyhy va'erã tetã rehe, oñemoambuéva peteĩ ñu umi kangue omanóva ha ipirúva, Laodicea-pegua, guive, pe ehérsito mbarete oñemopu'áva poyvi ramo pe léi domingo outavape.

Pe rréino yvate gotyogua Judápe oĩkuri táva guasu Jerusalén, ha tetã, mburuvicha guasu ha táva guasu ohechauka pe “akã”. Añetehápe, rejeroviáramo, reñemopyendáta. Umi rréino kuarahyreike gotyogua ha ñemby gotyogua apytépe, Judá ha'e va'ekue pe “akã”; upépe oĩkuri táva guasu, ha ha'e hína pe táva Ñandejára oiporavo va'ekue omoĩ haña héra. Pe rréino kuarahyreike gotyogua katu ha'e va'ekue pe “rete”. Salomón rekovai rupi Ñandejára omopu'ãkuri iñenemigokuérape hese. Peteĩva umi iñenemigokuérargui ha'e va'ekue Jeroboam, upéva oñemoĩ va'ekue Israel rréino kuarahyreike gotyogua oñemboja'o va'ekue ruvicha guasu peteĩha ramo.

Ha Jeroboam Nebat ra'y, peteĩ efrata gua Zereda pegua, Salomón rembiguái, isy hérava Zerúa, peteĩ kuña viuda, ha'e voi opu'ã mburuvicha guasu rehe. Ha kóva hína mba'érepa opu'ã mburuvicha guasu rehe: Salomón omopu'ã Milo, ha omyatyrõ itúva David tavaguasu oikéva umi tenda ojeavri va'ekue. Ha pe kuimba'e Jeroboam niko peteĩ kuimba'e py'aguasu ha mbarete va'ekue; ha Salomón, ohechávo pe mitãrusu ikyre'ỹha, omoĩ chupe oporokuái haña opaite mba'e rehe José rógua rehegua. Ha upe jave, Jeroboam osẽrõ guare Jerusaléngui, proféta Ahías

silonita ojuhu chupe tape ári; ha ha'e oñemonde kuri peteĩ ao pyahu rehe, ha mokõivéva añoite oĩ ñúme. Upérõ Ahías ojagarra pe ao pyahu orekóva rehe, ha omondoro mokõipa peteĩ pehẽngúpe; ha he'i Jeroboámpe: Eguereko ndejehe umi pa pehẽngue; péicha he'i rupi Ñandejára, Israel Jára: “Péina ápe, che amondoróta pe rréino Salomón póguigui, ha ame'ẽta ndéve pa trívũ; (ha chupe opytáta peteĩ trívũ che rembiguái David rehehápe, ha Jerusalén rehehápe, pe tavaguasu aiporavo va'ekue opa Israel trívũ apytégui:)”

Chemboyke che, ha'ekuéra chereja, ha omomba'e Ashtóret, umi sidonio kuérajára, Quemós, moabita kuérajára, ha Mílcom, amonita ra'y kuérajára; ha ndoikói che rape kuérape, ojapo haña upe che resa renondépe hekojojáva, ha oñongatu haña che rembiapoukapy ha che huísio, David itúva ojapohaguéicha. Upéicharõ jepe, ndaroipe'amo'ãi chugui opaite pe rréino ipógui; ha ajapóta chupe mburuvicha opa umi ára oikovéva pukukue, David, che rembiguái, rehehápe, upe aiporavova'ekue, che mandamiénto ha che rembiapoukapy oñongatúgui. Ha katu aipe'áta pe rréino ita'yra pógui, ha ame'ẽta ndéve, pehẽngue pa. Ha ita'yrape ame'ẽta peteĩ pehẽngue, ikatu hañaicha David, che rembiguái, oreko tapia haña peteĩ tesape che renondépe Jerusalénpe, pe táva aiporavova'ekuépe amoĩ haña upépe che réra. 1 Reyes 11:26–36.

Pe tetã oñemoheñoiva Ezequiel ombojoajúramo mokõi yvyra pe, oreko va'erã kuri “David” mburuvicha guasúrõ, ha David ogoverna va'ekue Jerusaléngui, ha upéva hína táva itavusu Tupã oiporavo hague omoĩ haña héra. Umi diez trívũ yvatepegua ha'e va'ekue peteĩ símbolo rete rehegua, ha Jerusalén katu ha'e va'ekue akã simbolorã. Manasés angaipa kuéra káusare, Judá ojegueraha prisionéroramo Babilóniape ary 677 a.C. jave, ha upéicha oñepyrũ pe ñemosarambi “siete tiempo” rehegua pe tetãnguéra yvýpeguáre. Upérõ pe Ñandejára omboyke Jerusalén.

Upéicharõ, Ñandejára ndojevyri ijaropochy guasu ratágui, upe ipy'arochy hendyva'ekue Judá rehe opa umi mba'e Manasés ipochykue reheve ombochyva'ekue chupe rupi. Ha Ñandejára he'i: Aipe'áta avei Judá che renondégui, aikuaaháicha aipe'a hague Israel; ha amboykéta ko táva Jerusalén, che aiporavova'ekue, ha pe óga rehe ha'éva: Che réra oĩta upépe. 2 Reyes 23:26, 27.

Ha'e va'ekue pe “óga” Jerusalénpe Ha'e ojeporavo hague omoĩ haña héra, ha upe táva ha upe óga oñemombo, ha katu Zacarías rupive oñeme'ẽ peteĩ promesa: Ñandejára ojeporavóta jey Jerusalén.

Upéi Ñandejára remimbou ombohováí ha he'i: Ñandejára ehérsito Jára, araka'e peve piko ndereporiahuverekomo'ãi Jerusalén rehe ha Judá táva kuéra rehe, umi rehe ndepochy hague ko'ã setenta ary pukukue? Ha Ñandejára ombohováí pe remimbou oñe'ẽva chéve ñe'ẽ porã ha ñe'ẽ mbopy'aguapývape. Upérõ pe remimbou oñomongetáva chendive he'i chéve: Esapukái, ha ere: Péicha he'i Ñandejára ehérsito Jára: Che añembyasyeterei Jerusalén rehe ha Sión rehe peteĩ añembyasy guasúpe. Ha che pochy eterei umi tetã ambuegua oikóva py'aguapýpe rehe; che ningo sapy'ami añeporombopochy vaekue, ha ha'ekuéra ombohetave jehasa asy. Upévale péicha he'i Ñandejára: Ajevyma Jerusalén-pe poriahuverekó reheve; che róga oñemopu'ãta ipype, he'i Ñandejára ehérsito Jára, ha peteĩ ñemoha'ãnga sã ojepysojeyta Jerusalén ári.

Esapukái gueteri ha ere: Péicha he'i Ñandejára ipu'akapáva; Che táva kuéra ojeipysó jeyta heta mba'eporã rupive; ha Ñandejára ombopy'aguapy jeyta Sión-pe, ha oiporavo jeyta Jerusalénpe.

Upéi ahupi che resa, ha ahecha; ha péina, irundy hatĩ. Ha ha'e pe ánhel oñe'ëva chendivepe: Mávapa ko'áva? Ha ha'e ombohováí chéve: Ko'áva hína umi hatĩ omyasãiva'ekue Judá, Israel ha Jerusalén. Upéi Ñandejára ohechauka chéve irundy carpintero. Ha che ha'e: Mba'épa ou ko'áva ojapo haña? Ha ha'e oñe'ë, he'ívo: Ko'áva hína umi hatĩ omyasãiva'ekue Judá, upéicha rupi avave ndaikatúi va'ekue omopu'ã iñakã; ha ko'áva katu ou omondýi haña chupekuéra, omombo haña tetã ambuegua hatĩ, umi omopu'áva'ekue ihatĩ Judá yvy ári omyasãi haña chupe.

Aheupi jey che resa jevy, ha ama'ë; ha péina peteĩ kuimba'e orekóva ipope peteĩ sogá topupyrã. Upémarõ ha'e chupe: Moõpa reho? Ha he'í chéve: Aho ahecha haña Jerusalén, ahecha haña mboy ipukuha ha mboy ipeveha. Ha péina pe ánhel oñe'ëva'ekue chendive osë, ha ambue ánhel osë ojotopa haña hese; ha he'í chupe: Eñani, eñe'ë ko mitãrusupe, ere chupe: “Jerusalén oikóta táva ndorekóiva murállacha, hetaeterei umi kuimba'e ha mymba oĩtaguere ipype. Che voi, he'í Jehová, aikóta chupe tata murállamo ijerére, ha che aikóta pe mimbipa mbytépe.” ¡Áke! ¡Áke! Pesë ha peñani yvy norte gotyogua guive, he'í Jehová; peẽme ningo amyasãi va'ekue yvága irundy vytyucha, he'í Jehová. Ejesalva nde rekove, Sión, nde reiko haña Babilonia rai ndive. Péicha he'í Jehová de los ejércitos: Pe mimbipa rire chembou umi tetãguera pendeipe'avakue rendápe; upe pene japóva niko ojapy hína iresa yvoty.

Péina, áke, amokunu'ũta che po hi'ári, ha ha'ekuéra oñeme'ëta mba'e reirã ramo hembiguaípekuera; ha peẽ peikuaáta Ñandejára de los ejércitos che mbou hague. Pepurahéi ha pevy'a, Sión rai, péina, áke, aju, ha aime haña nde apytépe, he'í Ñandejára. Ha heta tetã oñembojoajúta Ñandejára rehe upe árape, ha ha'ekuéra ha'éta che retã; ha aimeta nde apytépe, ha reikuaáta Ñandejára de los ejércitos che mbou hague ne rendápe. Ha Ñandejára ojagarráta Judápe ñehupytyrã ramo yvy marangatúpe, ha oiporavo jeýta Jerusalénpe. Tokirirĩ opa yvypóra Ñandejára renondépe, péina, áke, opu'ãma ijerokyha marangatúgui. Zacarías 1:12–2:13.

Umi Ñandejára oiporavo jeýta haña Jerusalén oñekumpli, yma guare Israel omopu'ã jey ramo Jerusalén ñembyasyrenda rire Babilóniape; upéicharõ jepe, maranduhára kuéra oñe'ëve ára paháre, ndaha'ëi umi ára oikove hague rehe añaõte. Ñandejára “opu'ã ikoty marangatúgui”, 22 jasypa, 1844-pe, opu'ã ha oñemomýi haña Tupaópe pe Tenda Marangatúgui pe Tenda Marangatuvéa-pe; upe jave “opa so'o” “okirirĩva'erã” Ñandejára renondépe, oñuahẽma rupi pe Ñeexpia Jára ára antitípico, oĩ hañaicha Habacuc DOS VEINTE-pe.

Ha Ñandejára oĩ itemplo marangatúpe; opa yvy toñemokirirĩ henondépe. Habacuc 2:20.

Upérõ guive, Juanpe, Apocalipsis capítulo once-pe, oñemandáva'ekue tomedi pe témplo, Zacarías ohecha haguéicha upe kuimba'e “omopu'ãjey” rire “hesa ha oma'ë, ha péina peteĩ kuimba'e peteĩ cordel de medir ipópe”. Upéi Zacarías he'í: “Moõpa rehó?” Ha Juan he'í Zacaríaspe: “Aha amedi haña Jerusalén, ahecha haña mboy pe ipekue ha mboy pe ipukukue.” Jerusalén ñemopu'ãjey rembiasakue, umi setenta ary jejopyrã rire, ha avei pe tembiasakue oñepyrũva'ekue 1798-pe ha opáva'ekue ñepu'ãme pe mbohapyha ánhel oñuahẽvo 1844-pe, mokõivéva ohechauka pe tembiapo oñepyrũva'ekue septiembre 11, 2001-pe.

Pe rréino yvategua, táva Jerusalén, ha mburuvicha guasu David hína opaité “akã”, upépe ojehechauka haña Tupã reko. Pe rréino yvategua ohechauka pe “hete”; ha Ñandejára odesidi vove jey “oporombyasy Jerusalén rehe”, ha “ombopy’aguapy chupe”, ha peteĩ jey “oiporavo chupe”, upéva ohechauka pe sellado umi ciento cuarenta y cuatro mil rehegua, oikéhápe oñondive haña umi kangue piru omanóva Laodicea-gua, ha upéi pe ñemoingove jey umi kangue rehe peteĩ ehérsito mbarete guasúrõ.

Upéva oñemombe’u Ezequiel, capítulo treinta y siete-pe, ha oñerrepresenta pe rréino yvategua ha pe rréino yvy gotyogua rupive, ome’ëva peteĩ ñe’ëjoja pe tembiapo ojejapóva oñembotuichávo pe ñe’ëme’ë joaju ojehaívo I léi umi cien cuarenta y cuatro mil korasõ ha apytu’ũ ári. Umi mokõi yvyra apytépe, peteĩnte ha peteĩnte año oñemombe’u iñakãramo, ha rejeroviáramo, nde resa ikatúramo ohecha ha nde apysa ikatúramo ontende, kóva ohechauka pe ambue yvyraha pe tete.

Ko estudio ñambojoapya pe artíkulo oúvape.

“Pe cimientu Cristo voi omoĩ va’ekuépe, umi apóstol omopu’ã Tupã iglesia. Ñandejára Ñe’ëme heta jey ojeporu pe ta’anga templo ñemopu’ã rehegua ojehechauka haña mba’éichapa oñemopu’ã pe iglesia. Zacarías oñe’ë Cristo rehe peteĩ Yvyra Raky ramo omopu’ãtava Ñandejára róga guasu. Ha’e he’i avei umi tetã ambuegua oipytyvõtaha ko tembiapópe: ‘Umi mombyry oĩva ou ha omopu’ãta Ñandejára róga guasúpe’; ha Isaías omombe’u: ‘Umi pytagua ra’ykuéra omopu’ãta nde murallakuéra.’ Zacarías 6:12, 15; Isaías 60:10.”

Ojehai ko témplo ñemopu’ã rehe, Pedro he’i: “Peju haña hendápe, peteĩ ita oikovévape ramo, yvypóra kuéra omboykéva añetépe, ha katu Tupã oiporavóva ha hepyetereíva; peẽ avei, ita oikovéva ramo, peñemopu’ã peteĩ óga espiritual ramo, peteĩ pa’i marangatu aty ramo, peikuave’ë haña mymbajuka espiritual, Tupãme oguerohorýva Jesucristo rupive.” 1 Pedro 2:4, 5.

“Judeu ha gentil mundo itakuaýpe apóstolkuéra omba’apo, oguenohẽ haña ita oñemoĩ hañaícha pe cimientu ári. Ikarátape umi creyente oĩva Éfesope, Pablo he’i: ‘Upéva peẽ ndaha’ëi véima pytagua ha ñemoĩrũ, síno peiko irũnguéra marangatukuéra ndive ha Tupã róga pegua; ha peñemopu’ã apóstolkuéra ha profetakuéra cimientu ári, Jesucristo voi ha’évo pe ita akã guasu; ipype opa pe óga oñembojoaju porãva okakuaa haña peteĩ templo marangatu haña Ñandejárape; ipype peẽ avei peñemopu’ã oñondivepa haña peteĩ Tupã renda haña Espiritu rupive.’ Efesios 2:19–22.

Ha Koríntio guápe ohaíkuri: “Tupã gracia ome’ëva chéve rupive, peteĩ ñemopu’ãhára aranduicha, amoĩ pe cimientu, ha ambue omopu’ã hi’ári. Péro tañangareko porã peteĩteĩ mba’éichapa omopu’ã hi’ári. Ambue cimientu ningo avave ndaikatúi omoĩ, pe oĩmava rangue, upéva hína Jesucristo. Ha oĩramo peteĩ omopu’ãva ko cimientu ári oro, pláta, ita hepyetereíva, yvyra, kapi’i, ñana piru; peteĩteĩ rembiapo ojekuaáta porã: pe ára voi omombe’úta upéva, tata rupive ojehechaukáta rupi; ha tata oha’ãta peteĩteĩ rembiapo mba’éichaguápa hína.” 1 Corintios 3:10–13.

“Umi apóstol-kuéra omopu’ākuri peteĩ cimientu seguro ári, ha upéva hína pe Ita Araka’evegua. Ko cimientu-pe ogueru hikuái umi ita oikytĩva’ekue ko mundo-gui. Ndaha’úi mba’eveichavérõ jepe ijetu’u’ỹre omba’apo umi omopu’áva. Hembiaapo oñemoĩva’ekue hasyiterei haña Cristo rembiayhu’ỹva kuéra oñemoĩ rupi iñakãre. Oñorairõva’erākuri umi mokõi akã, ñemboyke, ha ñembyasy reheve umi omopu’áva peteĩ cimientu japu ári. Heta umi omba’apóva’ekue tupao omopu’áhára ramo ikatu oñembojoja umi muralla omopu’áva rehe Nehemías ára-pe, umi rehe ojehaíva: ‘Ha umi omopu’áva’ekue pe muralla ári, ha umi ogueraháva mba’e pohýi, ha umi omyenyhẽva, peteĩteĩ peteĩ ipo rehe omba’apo pe tembiapópe, ha ambue ipope oguereko peteĩ arma.’ Nehemías 4:17.” Hechos de los Apóstoles, 595–597.